Študijný program *všeobecná jazykoveda*
v študijnom odbore 2.1.33. *všeobecná jazykoveda*
3. stupeň vysokoškolského štúdia (PhD.)

O B S A H
ÚSTNEJ ČASTI DIZERTAČNEJ SKÚŠKY

Poznatkovú bázu obsahu skúšky predstavuje vedecký program založený na identifikácii, lokalizovaní, analýze, syntéze, zovšeobecňovaní a interpretácii získaných indícií, podkladov, zistení a súvislostí v spolupráci a komparácii s výsledkami domácich a zahraničných vedeckých výsledkov. Nevyhnutnú súčasť utvárajú zásady vedeckej metakomunikácie a patričné bibliografické náležitosti na publikovanie výsledkov vedeckého výskumu v domácich a medzinárodných podmienkach.

1. Preverenie teoretických vedomostí so zameraním podľa špecializácie a témy dizertačnej práce

- prejavenie osvojenia synergicky koncipovaného poznatkového systému, jeho prezentácia a prejavenie znalosti relevantnej domácej a zahraničnej odbornej literatúry súvisiacej so zvolenou výskumnou oblasťou a tematikou dizertačnej práce;
- ovládanie nosných teoreticko-metodologických zákonitostí vedeckého výskumu a jeho efektívnych organizačných foriem v príslušnej vedeckej oblasti;
- konfrontácia alternatívnych stanovísk ako nevyhnutný predpoklad vlastného výskumného smerovania;

2. Preverenie praktických schopností so zameraním podľa špecializácie a témy dizertačnej práce

- interdisciplinárny rozmer témy dizertačnej práce – poznanie odborného zázemia participujúcich vedných disciplín, ich spojitosť s výskumnými zámermi;
- zvládnutie výberu objektov vedeckej pozornosti, príslušných techník zisťovania, verifikovania a spracúvania údajov v oblasti všeobecnej jazykovedy,
- prejavenie zručnosti spájať nadobudnuté poznatky a skúsenosti a vyvodzovať z nich primerané zovšeobecnenia s ambíciou na synchrónne ustálenú vedeckú prognózu.

T É Z Y

na ústnu časť odbornej dizertačnej skúšky
študijný odbor / program
2.1.33. všeobecná jazykoveda

Vymedzenie jadra znalostí podľa podkladov Akreditačnej komisie MŠ SR
Zdroj: schválený a platný akreditačný spis študijného programu

a) Nosné témy jadra znalostí študijného odboru

- metodológia jazykovedy, nosné výskumné metódy
- jazykový systém v synchrónnom a diachrónnom aspekte
- jazyk/reč a jazyková komunikácia
- všeobecné teoreticko-komunikačné teórie
- jazyková komparácia a typológia
- migrácia a jazykové kontakty
- jazyky sveta a ich deskriptívne parametre
- používanie jazyka z pragmalingvistických hľadísk
- mentálna reprezentácia jazyka (kognitívna lingvistika)
- sociálne súvislosti jazyka
- hraničné a integratívne vedné disciplíny
- terénny výskum a

- špecifické disciplíny podľa tematiky dizertačnej práce
- pragmaticko-komunikačný obrat v jazykovede
- synchrónna a diachrónna jazyková typológia
- lingvistické smery a prúdy 20. a 21. storočia

b) Študijná časť

Teoretický základ, metodologický aparát a špecializovaná orientácia spočíva v týchto okruhoch:

- teórie deskripcie jazykového systému
- explanačné koncepcie jazykového systému
- deskripcia a explanácia jazykového vývinu
- historickoporovnávacie a synchrónnokonfrontačné metódy
- typologizácia; pragmatickolingvistické koncepcie
- kognitívnovedný prístup k jazyku
- generatívna teória
- sociálna determinovanosť jazyka
- identita a variabilnosť jazyka
- jazykové plánovanie
- vznik jazyka, jazyk a vedomie, jazyk a ľudská bytosť
- počítačová lingvistika a metódy

c) Vedecká časť

- výskum aktuálnych jazykových problémov v rámci súčasnej lingvistickej paradigmy
- reflexia vlastného výskumu vo vzťahu k fundamentu paradigmy
- metodológia všeobecno-lingvistického výskumu
- spracovanie histórie a logiky sledovanej výskumnej otázky
- formulovanie cieľovej štruktúry výskumu
- formy prezentácie výsledkov
- deskripcia prínosu pre rozvoj odboru
- vymedzenie praktickej aplikácie.